

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Moravce a soudkyně JUDr. Miluše Krejzlíkové a Mgr. Miroslavy Lanžhotské ve věci

žalobce: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Liborem Zbořilem
sídlem Plzeňská 3350/18, 150 00 Praha

proti
žalovanému: **Statutární město Hradec Králové**, IČO 00268810
sídlem magistrátu Československé armády 408/51, 500 03 Hradec Králové

za účasti: **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8

o náhradu škody 2 930 825,45 Kč

k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 19. 8. 2024 č. j. 14 C 211/2022-131

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se potvrzuje**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobce je povinen zaplatit vedlejšímu účastníku náklady odvolacího řízení v částce 600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud jako soud prvního stupně (dále jen „soud prvního stupně“) shora označeným rozsudkem zamítl žalobu se žádostí, aby žalobce byl uznán povinným zaplatit žalovanému z titulu náhrady škody částku 2 930 825,45 Kč. Ve spojitosti s výsledkem sporu zavázal žalobce k tomu, aby nahradil žalovanému a vedlejším účastníkům náklady řízení ve výši 4 800 Kč, resp. 3 600 Kč.
 2. Soud prvního stupně vzal za prokázané, že žalobce při odklizení spadlé větve dne ■■■■■ 2019 utrpěl vícečetná poranění (zlomeninu laterálního tibiálního platu vlevo, subarachnoidální hemoragii vlevo, fissuru kalvy, tříštivou zlomeninu pravého klíčku a zlomeninu III. a IV. žebra vpravo). Žalobce se v odpoledních hodinách uvedeného dne pokoušel za pomoci svých synů ■■■■■ a ■■■■■ odstranit z pozemku (cesty) p. č. ■■■■■ spadlou větev z topolu osika, načež ho zasáhla jiná padající větev. Topol osika rostl na pozemku p. č. ■■■■■ v katastrálním území ■■■■■ ve spoluvlastnictví sourozenců ■■■■■ a ■■■■■ ■■■■■, zatímco později spadlá dubová větev patřila k dubu stojícímu na pozemku p. č. ■■■■■ ve vlastnictví žalovaného. Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje, p. o., přijala výzvu k výjezdu na místo zásahu dne ■■■■■ 2019 v 19:04 hodin. Podle znaleckého šetření byl předmětný dub přiměřeně vitální, stabilní, provozně bezpečný a bez vážnějšího narušení statických poměrů. Do jeho koruny se nejméně od ■■■■■ 2019 zaklesla v důsledku statického selhání vrchní část topolu osika; nebýt toho, větev dubu a dub jako takový by byla naprosto v pořádku. K mechanickému poškození dubové větve a finálnímu zlomu a pádu větve na zem došlo postupně. Zlomená dubová větev byla velice dlouhá a svým koncem zasahovala 2 metry na zem, možná i níže, takže musela být v jinak zcela volném a prázdném prostoru pod korunou dubu dobře patrná a nepřehlédnutelná. Předmětný dub se samovolně a přirozeně vyvíjí a není zapotřebí jakýchkoliv cílených péstebních či zabezpečovacích zásahů. Žalobce si před započítím odklízecích prací neopatřil souhlas či povolení od pověřeného zaměstnance správce lesa na pozemku p. č. ■■■■■ – Městských lesů Hradec Králové a.s. Žalobce předžalobní výzvou z 22. 7. 2021 uplatnil vůči ■■■■■ a ■■■■■ nárok na náhradu škody ve výši 2 930 825,45 Kč, z čehož 240 731,75 Kč připadalo na náhradu nemajetkové újmy na zdraví za vytrpěné bolesti a zbývajících 2 690 093,70 Kč na ztrátu na výdělku. Tutéž předžalobní výzvu poté žalobce dne 14. 6. 2022 adresoval žalovanému.
 3. Soud prvního stupně na základě takto zjištěného skutkového stavu věci uzavřel, že žalobce prokázal, že byl vážně zraněn, pravděpodobně úderem spadlé větve. Pokud by se jednalo o větev z dubu rostoucího na pozemku žalovaného, nevyšlo najevo, že by žalovaný, resp. subjekt pověřený obhospodařováním pozemku (lesa) péči o lesní porost zanedbával. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2018 sp. zn. 25 Cdo 18/2018 konstatoval, že prevenční povinnost vlastníka lesa nelze chápat jako povinnost absolutní a žádné zákonné ustanovení žalovanému neukládá povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody. Ani splnění prevenční povinnosti nemůže zcela vzniku škody zabránit, přičemž jediným stoprocentně efektivním opatřením, které by vyloučilo vznik podobných škod, by bylo vymýcení celého lesního porostu.
 4. Soud prvního stupně dále dovodil, že žalobce neunesl důkazní břemeno stran časového sledu škodné události. Sám žalobce tvrdil, že k pádu osiky došlo mezi 15:00 – 16:00 hodin. Pokud by žalobce utrpěl zranění okolo 17:00 hodin, nabízí se logická otázka, proč byla na místo samé přivolána zdravotní záchranná služba až v 19:04 hodin a co se odehrálo během dvou hodin od 17:00 do 19:00 hodin.
 5. Soud prvního stupně konečně shledal významné spoluzavinění na straně žalobce a jeho synů. Všichni si počínali nezodpovědně, když se po pádu vrcholové části topolu osika pohybovali v nebezpečném prostoru bez ochranných pomůcek a nevěnovali náležitou
- Shodu s prvopisem potvrzuje ■■■■■.

pozornost možnosti reálně hrozícího nebezpečí pádu dalších větví či stromů. Bylo krajně žádoucí, aby přivolali hasiče a ponechali odstranění spadlých větví na odbornících.

6. Proti rozsudku se odvolal žalobce, přičemž brojil vůči zamítavému výroku o věci samé a na něm závislým nákladovým výrokům. Soudu prvního stupně vytýkal, že nevyslyšel jeho důkazní návrh v podobě výsledku svědků – zaměstnanců Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje, p. o. [redacted] a [redacted], kteří mu poskytli na místě první lékařskou pomoc. Jmenovaní svědci by mohli poskytnout důležité údaje o poloze žalobce v okamžiku, kdy byl zasažen dubovou větví, či potvrdit jeho tvrzení, že před pádem dubové větve nebylo do žádné části osiky ani dubu řezáno atd. Nemohl obstát argument soudu prvního stupně o trhlínách v jeho skutkové verzi o časovém sledu škodné události. Je třeba si uvědomit, že od vzniku úrazu uplynulo 5 let. Ze zřetele nelze pustit ani stres spojený se škodnou událostí a zraněním a následnou rekonvalescencí. Kromě toho se škodná událost odehrála těsně po letním slunovratu, kdy panují nejdelší dny v roce a je dlouho světlo. Nebyl si vědom žádného spoluzavinění ze své strany či ze strany svých synů. Žádný z nich do lesa nevstoupil, spadlá větev osiky ležela na veřejně využívané pozemní komunikaci a z části i na pozemku p. č. [redacted]. Žalobce se snažil zvíkat věrohodnost výpovědí svědků [redacted] a [redacted] s námitkou, že oba jsou zaměstnanci u Městských lesů Hradec Králové, a.s., a jako takoví mají zájem na výsledku sporu a prvně jmenovaný navíc vykonává funkci člena, resp. předsedy dozorčí rady uvedené obchodní společnosti. Zdůraznil, že předmětný dub je vysoký 27,05 metru a nachází se ve vzdálenosti přibližně 11,05 metru od hranice pozemku p. č. [redacted] vrcholová část topolu osika přitom ležela v koruně dobu nejméně od [redacted] 2019. Vlastník lesa měl tuto potencionálně nebezpečnou situaci řešit a poruchu odstranit. Tím, kdo nesplnil svoji preventivní povinnost ve smyslu § 2901 ve spojení s § 2937 o. z., byl žalovaný; v tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013 sp. zn. 25 Cdo 3154/2011. Žádal, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
7. Žalovaný se s napadeným rozsudkem ztotožnil a navrhl jeho potvrzení. Přednesl, že žalobcova tvrzení týkající se průběhu škodné události vyznívají nevěrohodně, a to jak z hlediska logického, tak časového. Nebylo jednoznačně prokázáno ani to, že by byl žalobce zraněn padající dubovou větví. Pokud by tomu tak skutečně bylo, nelze než namítnout, že žalobce porušil preventivní povinnost už jen tím, že se pohyboval v místech, kde ke škodě v návaznosti na předchozí událost (pád jiné větve) může dojít. Žalobce nepřivolal odbornou pomoc, nevyzval vlastníka stromu k odstranění již spadlé větve, naopak požádal své syny o pomoc při svépomocném odklizení spadlé větve. Žalobcem označený dub byl zdravý, tj.olistěný, nevykazoval známky napadení jakoukoli chorobou či škůdcem, pročez nebylo objektivně možno nebezpečí pádu větve předvídat (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2003 sp. zn. 25 Cdo 618/2001, ze dne 20. 2. 2002 sp. zn. 25 Cdo 2471/2000, ze dne 4. 12. 2013 sp. zn. 25 Cdo 2508/2018 a ze dne 12. 6. 2003 sp. zn. 25Cdo 2183/2001).
8. Vedlejší účastník považoval napadený rozsudek za věcně správný a navrhl jeho potvrzení. Zdůraznil, že znaleckým posudkem [redacted] ze dne 1. 9. 2020 bylo prokázáno, že předmětný dub byl v dobrém zdravotním stavu, stabilní a bezpečný. Znalec nevyloučil ani možnost uvolnění a pádu větve za působení vnější síly vyvolané člověkem. Vitální stav dubu rovněž potvrdil ve svém posudku [redacted] [redacted], který rovněž uvedl, že pařez topolu osika, jehož vrcholová část byla zavěšena do koruny předmětného dubu, leží na pozemku p. č. [redacted], jehož spoluvlastníky jsou [redacted] a [redacted]. Tím, kdo by měl být věcně pasivně legitimován, není proto žalovaný, nýbrž posledně jmenované fyzické osoby. Stejně tak nebylo prokázáno, že by zaměstnanci Městských lesů Hradec Králové, a.s., jakkoli zanedbali své povinnosti při náležitém dohledu nad lesem rostoucím na pozemku p. č. [redacted]. Žalobce (a jeho synové) se zachoval krajně neodpovědně, když neoprávněně nakládal se spadlou větví, a to navíc bez potřebného souhlasu či povolení.

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].

9. Krajský soud jako soud odvolací (dále jen „odvolací soud“) poté, co se ujistil, že odvolání podala oprávněná osoba a včas a že odvolání bylo přípustné a obsahovalo všechny zákonem předepsané náležitosti (§ 42 odst. 4, § 201, § 204 odst. 1, § 205 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání není opodstatněné.
10. Podle § 2900 o. z. vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.
11. Podle § 2903 odst. 1 o. z. nezakročí-li ten, komu újma hrozí, k jejímu odvrácení způsobem přiměřeným okolnostem, nese ze svého, čemu mohl zabránit.
12. Podle § 2910 o. z. škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
13. Podle § 2937 odst. 1 o. z. způsobilí škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled; nelze-li takovou osobu jinak určit, platí, že jí je vlastník věci. Kdo prokáže, že náležitý dohled nezanedbal, zproští se povinnosti k náhradě.
14. Odvolací soud považoval za nutné zaměřit se z pohledu existence věcné pasivní legitimace žalovaného na samotnou příčinu pádu nejprve vrcholové části topolu osika na cestu – pozemek p. č. [REDAKCE] v dotykové části s pozemkem p. č. [REDAKCE] ve vlastnictví žalobcovy rodiny a následnému pádu dubové větve. Skutkový děj byl přesně a s erudicí zachycen ve znaleckém posudku [REDAKCE] č. 74/1/2020 z 1. 9. 2020, vypracovaného pro potřeby přípravného trestního řízení. Znalec měl mimo jiné k dispozici odříznutý pahýl zlomené dubové větve a rovněž dne 21. 1. 2020 provedl místní ohledání. Vyšlo najevo, že předmětný dub se jevil v dobrém zdravotním stavu, přiměřeně vitální. S provozně bezpečnostního hlediska se jednalo o strom stabilní, bez vážnějšího narušení statických poměrů, provozně bezpečný. Do dubové větve, která se [REDAKCE] 2019 zlomila a spadla na zem, byl nejméně od [REDAKCE] 2019 zaklesnut vrchol sousedního topolu osiky. Nebýt toho, větev dubu by byla naprosto v pořádku, bez poškození a bez zvýšeného rizika jejího statického selhání zlomem v oblasti poškození. K mechanickému poškození dubové větve, k jejímu nalomení a k částečnému zlomu, vylomení, odtržení z pahýlu a pádu na zem nedošlo v jednom jediném okamžiku. V první fázi došlo k podélnému nalomení dubové větve v oblasti budoucího zlomu, přičemž vznik této praskliny souvisel se zaklesnutím zlomeného vrcholu sousedního topolu osiky do dubové větve. Druhá fáze představovala nalomení nebo úplný zlom větve a její další setrvání v koruně dubu. K tomu došlo dne [REDAKCE] 2019 v odpoledních až podvečerních hodinách v okamžiku pádu zlomeného vrcholu topolu osiky na zem. Třetí fáze spočívala v uvolnění odlomené části dubové větve z koruny a její pád na zem.
15. V návaznosti na předestřená skutková zjištění bylo třeba zodpovědět otázku, na kterých pozemcích vzešel topol osika a dub. Z odborného posudku [REDAKCE] č. 1/2022 z 1. 2. 2022, vyhotoveného k objednávce strany žalující, a přílohy tohoto odborného vyjádření k polohovému určení stromů úředně oprávněného zeměměřičského inženýra [REDAKCE] jednoznačně vyplynulo, že topol osika rostl celým objemem svého kmene na pozemku p. č. [REDAKCE] a předmětný dub na pozemku p. [REDAKCE]. Prvně uvedený pozemek patřil do spoluvlastnictví [REDAKCE] a [REDAKCE] a druhý pozemek do vlastnictví žalovaného. Je-li součástí pozemku rostlinstvo na něm vzešlé, náležel topol osika do vlastnictví [REDAKCE] a [REDAKCE] a dub do vlastnictví žalovaného (§ 507 o. z.).
16. [REDAKCE] slyšen jako svědek přitom vypověděl, že na pozemku p. č. [REDAKCE] rostou asi 4 duby a nedokázal si vybavit, že by spolu se sestrou měli na pozemku i topol osiku.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

17. Za povšimnutí stojí i výpověď svědka [REDACTED], žalobcova syna, z níž vyplynulo, že svědek věděl již přibližně 1 měsíc před vznikem škodné události, že v koruně předmětného dubu leží uschlá osika.
18. Lze proto shrnout, že nebýt statického selhání topolu osika a jeho zaklínění do koruny předmětného dubu, nedošlo by k nalomení dubové větve, jejímu částečnému zlomu, dolomení, odtržení z pahýlu a pádu na zem. Vlastníci topolu osika [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] nedostáli své preventivní povinnosti tím, že neinformovali potencionálně ohrožené subjekty o hrozící újmě na zdraví a majetku a nijak se nezasadili o odstranění závadného stavu. O tom, jak byli dbalí při plnění své preventivní povinnosti, svědčí i skutečnost, že [REDACTED] ani nevěděl, že na jejich pozemku roste topol osika a s přihlédnutím k výměře tohoto pozemku pouhých 114 m² ani neznal počet zde rostoucích vzrostlých stromů.
19. Mezi případným protiprávním jednáním žalovaného a vzniklou škodou proto nelze nalézt příčinnou souvislost.
20. Odvolací soud se zřetelem na shora uvedené závěry napadený rozsudek potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
21. Vzhledem k tomu, že žalovaný a spolu s ním i vedlejší účastník se úspěšně ubránili odvolání, vzniklo jim na vrub žalobce právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů této fáze řízení (§ 137, § 142 odst. 1, § 151 odst. 3, § 224 odst. 1 o. s. ř.). V obou případech se jednalo o 2 paušální náhrady po 300 Kč za písemné vyjádření k odvolání a za účast na jednání před odvolacím soudem (§ 1 odst. 1 a 3 písm. a/, c/, § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není přípustné odvolání.

Dovolání je přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Okresnímu soudu v Hradci Králové; o dovolání by rozhodoval Nejvyšší soud České republiky v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí či exekuční návrh.

Hradec Králové 20. března 2025

JUDr. Pavel Moravec v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].